

Dosarul nr. 2r-610/19

Instanța de fond: Judecătoria Căușeni, sediul Central – M. Terteia
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Muruianu, I. Cotruță

DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Metalic” împotriva Agenției Servicii Publice, Olgăi Cuznețov și Constantin Cuznețov cu privire la obligarea efectuării modificărilor în Registrul bunurilor imobile prin înregistrarea drepturilor de proprietate asupra cotei majorate a bunului imobil,

împotriva încheierii din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele Societății pe Acțiuni „Metalic” din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

constată:

La 16 iunie 2014 SA „Metalic” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice, Olgăi Cuznețov și Constantin Cuznețov cu privire la obligarea efectuării modificărilor în Registrul bunurilor imobile prin înregistrarea drepturilor de proprietate asupra cotei majorate a bunului imobil.

La 22 decembrie 2014 SA „Metalic” a depus cerere de concretizare a cerințelor acțiunii, prin care a solicitat constatarea faptului că construcția cu nr. cadastral xxxxx are suprafața de 1530 m.p., conform actului de constatare în teren, perfectat de Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni la 24 aprilie 2014, a dispune recalcularea cotelor-părți din construcția cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 1530 m.p., și anume, cota-parte în mărime de 44,86% pe numele Olgăi Cuznețov și cota-parte de 55,14% pe numele SA „Metalic”, a dispune Oficiului Cadastral Teritorial Căușeni să efectueze modificările înscrierii din Registrul bunurilor imobile, a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, după cum urmează, modificarea suprafeței construcției cu nr. cadastral xxxxx din 1423, 3 m.p. în 1530 m.p., modificarea cotelor-părți din construcția cu nr. cadastral xxxxx, înregistrată pe numele Olgăi Cuznețov din 48,22% în 44,86% și modificarea cotei părți

din construcția cu nr. cadastral xxxxx, înregistrată pe numele SA „Metalic” din 51,78% în 55,14%.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central s-a admis parțial acțiunea înaintată de SA „Metalic”. S-a constatat faptul că bunul imobil construcția cu nr. cadastral xxxxx are suprafața totală de 1530 m.p., în conformitate cu actul de constatare în teren al Oficiului Cadastral Teritorial Căușeni din 24 aprilie 2014. S-a obligat Agenția Servicii Publice, departamentul cadastral, filiala Căușeni să modifice în Registrul bunurilor imobile suprafața corectă totală a bunului imobil construcția cu nr. cadastral xxxxx – de 1530 m.p. S-a încasat în mod solidar, din contul Agenției Servicii Publice, departamentul cadastral, filiala Căușeni, Olgăi Cuznețov și Constantin Cuznețov, în beneficiul SA „Metalic” cheltuielile suportate pentru acordarea asistenței juridice, proporțional părții acțiunii civile admise, în sumă de 3500 lei și cheltuieli suportate pentru deplasarea reprezentantului reclamantei în ședință de judecată în sumă de 600 lei. În rest, acțiunea civilă s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 14 ianuarie 2019 avocatul Gheorghe Postolachi în interesele SA „Metalic”, a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie obligată Agenția Servicii Publice să efectueze modificările înscrierii din Registrul bunurilor imobile, a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, după cum urmează, modificarea cotei-părți din construcția nr. cadastral xxxxx, înregistrată pe numele Olgăi Cuznețov din 48,22% în 44,86%, modificarea cotei-părți din construcția cu nr. cadastral xxxxx, înregistrată pe numele SA „Metalic” din 51,78% în 55,14% sau transmiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată(f.d. 194-201, vol. VI)

Prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele SA „Metalic”, s-a acordat apelantului un termen până la 16 mai 2019, ora 9:45, pentru prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 lei. În caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă.(f.d. 210-213, vol.VI)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 30 mai 2019 a restituit apelul declarat de către avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele SA „Metalic” din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel. (f.d.226-230, vol.VI)

La 16 iulie 2019 avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele SA „Metalic” a depus recurs împotriva încheierilor din data de 13 aprilie 2019 și din data de 30 mai 2019 ale Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierilor enunțate cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel. (f.d. 41-44, vol.VII)

În motivarea recursului recurenta a indicat că încheierile contestate sunt unele neîntemeiate deoarece în termenul acordat de către instanța de apel, apelanta la data de 29 mai 2019 prin poștă electronică a depus cererea de apel motivată, prin ce a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Recurenta SA „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi a mai indicat că obligarea apelantei de a plăti taxa de stat în sumă de 202,50 lei este una neîntemeiată deoarece prezenta cauză a fost examinată în procedura contenciosului administrativ, respectiv este scutită de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 30 mai 2019, fiind expediată în adresa participanților la proces prin intermediul scrisorii de însoțire nr. 5749 din 06 iunie 2019(f.d. 231, vol.VI), însă dovada recepționării încheierii de către recurent la materialele dosarului lipsește.

Totodată, din materialele dosarului și din conținutul cererii de recurs reiese că avocatul apelantei/recurente SA „Metalic”, a făcut cunoștință cu materialele dosarului la data de 04 iulie 2019, fapt ce se atestă prin declarația semnată de către avocatul Gheorghe Postolachi, moment când și a făcut cunoștință cu încheierea recurată (f.d. 240, vol. VI).

În aceste circumstanțe recursul expediat prin intermediul poștei electronice în adresa Curții de Apel Chișinău de către avocatul Gheorghe Postolachi, la 16 iulie 2019, este depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor din 31 aprilie 2019 și 30 mai 2019 ale Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 14 ianuarie 2019 avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele SA „Metalic”, a depus apel împotriva hotărârii din 14 decembrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie obligată Agenția Servicii Publice să efectueze modificările înscrierii din Registrul bunurilor imobile, a bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, după cum urmează, modificarea cotei-părți din construcția nr. cadastral xxxx, înregistrată pe numele Olgăi Cuznețov din 48,22% în 44,86%, modificarea cotei-părți din construcția cu nr. cadastral xxxxx, înregistrată pe numele SA „Metalic” din 51,78% în 55,14% sau transmiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată(f.d. 194-201, vol. VI)

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d), (1¹) și alin. (4) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele SA „Metalic”,

s-a acordat apelantului un termen până la 16 mai 2019, ora 9:45, pentru prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 lei. În caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă.(f.d. 210-213, vol.VI)

Încheierea enunțată a fost expediată părților la data de 22 aprilie 2019 prin scrisoarea nr. 2a-1489/19(f.d. 214 vol. VI), însă din avizul de recepție anexat la materialele dosarului reiese că reprezentantul apelantului/recurentului SA „Metalic”, Gheorghe Postolachi și nici SA „Metalic” nu au recepționat copia încheierii din 13 aprilie 2019. (f.d. 215 vol. VI).

Ulterior, prin telefonograma din 18 mai 2019 reiese că reprezentantul SA „Metalic”, Gheorghe Postolachi a fost înștiințat despre faptul că ședința din 16 mai 2019 a fost amânată pentru data de 30 mai 2019, ora 9:45 și despre necesitatea lichidării neajunsurilor constatate prin încheierea din 13 aprilie 2019 cu depunerea cererii de apel motivate prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău(f.d. 217 vol. VI).

Totodată, din recipisa din 28 mai 2019 semnată de către avocatul Gheorghe Postolachi reiese că la data indicată acesta a făcut cunoștință cu materialele dosarului, inclusiv cu încheierea de a nu da curs cererii de apel din 13 aprilie 2019.(f.d. 221, vol. VI) Iar, însuși apelanta SA „Metalic” a făcut cunoștință cu încheierea din 13 aprilie 2019 și cu înștiințarea cu privire la amânarea ședinței pentru data de 30 mai 2019, ora 9:45, la data de 22 mai 2019, fapt ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului. (f.d. 222, vol. VI)

La data de 30 mai 2019, ora 8:03 prin intermediul poștei electronice, reprezentantul SA „Metalic”, Gheorghe Postolachi a expediat în adresa instanței de apel cererea de apel motivată.(f.d. 223, vol. VI, f.d. 45-48, vol. VII)

Aici, instanța de recurs reține că potrivit art. 17¹ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În acest caz, cererea și actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică avansată calificată.

La documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se anexează obligatoriu dovada semnăturii electronice, conform legislației.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, semnătura electronică avansată calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă.

Conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 91 din 29 mai 2014, documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă.

Raportând prevederile normelor legale menționate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de apel motivată expediată de către reprezentantul SA „Metalic”, Gheorghe Postolachi, prin intermediul poștei electronice, nu corespunde condițiilor de formă stabilite de lege, or cererea de apel urma a fi expediată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor cu anexarea obligatorie a semnăturii olografe sau electronice avansate calificate a avocatului Gheorghe Postolachi. La caz,

reprezentantul SA „Metalic”, Gheorghe Postolachi nu s-a conformat prevederilor legale enunțate.

Reieșind din considerentele menționate, instanța de recurs ajunge la concluzia că SA „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi, nu a înlăturat în modul prevăzut de lege neajunsurile constatate prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în privința prezentării cererii de apel motivate până la data de 30 mai 2019.

Respectiv, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că în termenul prevăzut de instanța de apel a lichidat neajunsurile și a prezentat prin poșta electronică cererea de apel motivată, or după cum s-a reținut cererea de apel motivată urma a fi depusă prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor cu anexarea obligatorie a semnăturii olografe sau electronice avansate calificate a avocatului Gheorghe Postolachi.

În continuare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelantei/recurente i s-a acordat termen pentru a prezenta și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 lei.

Potrivit art. 84 Cod de procedură civilă coroborat cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) și j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, taxa de stat se stabilește în cuantum de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice, iar pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat se stabilește în mărime de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Instanța de recurs în temeiul normelor legale citate reține că instanța de apel întemeiat a constatat caracterul patrimonial al pretențiilor apelantei/recurente SA „Metalic” și necesitatea de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel, calculând suma necesară a fi achitată cu titlu de taxă de stat din cuantumul minim prevăzut de lege, obligând apelanta SA „Metalic” la plata a 202,50 lei.

În acest sens, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurente SA „Metalic” precum că obligarea apelantei de a plăti taxa de stat în sumă de 202,50 lei este una neîntemeiată, deoarece prezenta cauză a fost examinată în procedura contenciosului administrativ, respectiv este scutită de la plata taxei de stat. Or, reieșind din natura pretențiilor SA „Metalic”, acestea sunt unele de ordin civil. Totodată, prezenta cauză civilă a fost reținută și examinată în procedura contencioasă de către instanța de fond, din care considerente pretențiile, în temeiul legii, se impun cu plata taxei de stat.

Iar, simplul fapt că SA „Metalic” la depunerea cererii de chemare în judecată nu a achitat taxa de stat nu implică scutirea societății de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, în condițiile în care la etapa primirii cererii de apel, instanța de apel verifică din oficiu dacă cererea de apel întrunește sau nu exigențele prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel a SA „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi, în cazul în care aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat apelul motivat și dovada de achitare a taxei de stat, în termenul stabilit.

În acest context, instanța de recurs reține drept întemeiate concluziile instanței de apel care a conchis că prin cererea din 30 mai expediată instanței de apel de către SA „Metalic” prin intermediul poștei electronice, acesta nu a înlăturat neajunsurile constatate prin încheierea din 13 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, întrucât acesta, deși a indicat în cuprinsul cererii că anexează copia cererii de apel motivată, nu a depus apelul motivat și nici dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202, 50 lei.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art.111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Drept urmare, instanța de apel având la bază prevederile normelor legale citate, corect prin încheierea din 30 mai 2019 a restituit cererea de apel depusă de SA „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi, deoarece, ultima nu a prezentat până la 30 mai 2019, ora, 09:45 apelul motivat și dovada achitării taxei de stat.

Urmează a fi respins și raționamentul recurente SA „Metalic” referitor la faptul că prin încheierea din 30 mai 2019 i-a fost îngrădit accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, deoarece CtEDO, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, dreptul la o instanță nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției, decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, instanța de recurs constată că apelanta a fost obligată să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii sale, având în vedere faptul că cadrul legal, la acest compartiment, este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369 alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar alegațiile recurente precum că încheierea instanței de apel din 30 mai 2019 este neîntemeiată, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

Ținând cont de cele relatate și având în vedere faptul că încheierile din 13 aprilie 2019 și din 30 mai 2019 ale Curții de Apel Chișinău sunt legale și întemeiate, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Metalic”, reprezentată de avocatul Gheorghe Postolachi.

Se mențin încheierile din 13 aprilie 2019 și din 30 mai 2019 ale Curții de Apel Chișinău emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Metalic” împotriva Agenției Servicii Publice, Olgăi Cuznețov și Constantin Cuznețov cu privire la obligarea efectuării modificărilor în Registrul bunurilor imobile în înregistrarea drepturilor de proprietate asupra cotei majorate a bunului imobil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas